

Waarnemen is het proces waarbij we informatie verzamelen via onze zintuigen. (zien), (horen), (ruiken), (proeven), (voelen) Hetgeen we zien, horen, ruiken, proeven en voelen is informatie waarmee we iets kunnen of moeten doen. Iedereen denkt er anders over van wat hij/ zij MOET zien, horen, ruiken, proeven en voelen. Zouden we allemaal alles wat ook maar enigszins bij ons in de buurt komt zien, horen, ruiken, proeven en voelen, zouden we helemaal gek worden.

Ik kan studeren met de radio keihard aan. Met de herrie uit de radio ben ik niet bezig, dus sluit ik me ervoor af. **Ik filter** zogezegd wat ik wil zien, horen, ruiken, proeven en voelen. **We filteren bewust en onbewust.**

In de rijopleiding is dat helemaal niet handig. Ook niet daarna. Voor iedereen zou hetgeen hij/ zij ziet, hoort, ruikt, proeft en voelt hetzelfde moeten zijn om het veilig te houden.

Kijk maar eens mee door de ogen van Ingrid in een voorrangsvoertuig.

Aan de andere kant van het verkeerslicht staat de politie.

Wat als die politie een prio 1 rit heeft? Nu moet ik afblokken, omdat hij geen ogs heeft.

Op de foto zie je mij in een voorrangsvoertuig rijden. Oma heeft behoorlijk het gas erop onder Hoog Catharijne in Utrecht. Ik rij op de strook voor tegenliggers. Nu **MOET** ik nog veel meer zien dan al die medeweggebruikers die rechts voor mij rijden. Ná de tunnel staat een politiebusje. Hij voert geen blauw licht (zien) en heeft de sirene niet aan. (horen)
Ik heb 2 vluchtmogelijkheden. Heb jij die ook gezien?????

Waarom hier slechts 20 km/ uur is hier overduidelijk.

Ik kom achtereenvolgens tegen:

1. Voetgangers (VOP) Auto voor ons dekt het zicht af van wat al ev. Op de VOP is.
2. Fietzers. Ongeacht of het een enkel of dubbel fietspad is. Fietzers van rechts erbij denken.
3. De kruising links eerst bestuurders en dan rechts bestuurders.
4. Fietzers.
5. voetgangers
6. de volgende kruising met in het achterhoofd hetzelfde verhaal.

(Een als hier het verkeerslicht uit zou zijn, naderen we een voorrangskruising.

Ik reed nog geen 20 en bij de voetgangersoversteekplaats (5) is een voetganger met zijn mobieltje bezig. Op het dak heb ik dat felle blauwe licht en ik maak voor 110 decibel herrie en die voetganger keek niet eens op. Die was zo in gedachten verzonken dat hij me niet "zag" en niet "hoorde". Hier moet ik wel op 8 dingen tegelijk letten om met toeters en bellen veilig en snel mijn bestemming te bereiken.

Hier had ik allang gezien dat de rode auto geen uitwijkmogelijkheid had

Die rode auto had veel verder terug een parkeervak in kunnen duiken. Een automobilist moet eerst uit de wat kan mij gebeuren modus. Ingrid komt met toeters en bellen de rust verstoren en voordat die automobilist weet wat hij moet doen, duurt 12 seconden. Dus hij dook dat parkeervak niet in en dan kan ik nog zoveel herrie maken met fel blauw licht op mijn dak. Jezelf klem rijden is geen optie. Dus wat **MOET** ik op tijd zien?

Hier ga ik naar rechts om vóór de groene auto mijn gat te benutten linksaf te slaan.

Dat was eerst knippertje naar links en vervolgens knippertje naar rechts en goed en wel die groene auto voorbij, knuippiertje naar links.

Wat **MOET** ik zien om mijn kans te kunnen benutten? (Ik ga door rood linksaf.)

Linksaf rood, tegenliggers en linksaf rood krijgen op hetzelfde moment groen licht. Rechtdoor en rechtsaf hebben groen. Dus ik moet zien of rechtsachter mij en rechtsaf voor mij als voorrangvoertuig stoppen. Kruisend verkeer en verkeer dat rechtsaf slaat (groen) moet mij voor laten gaan en als ik linksaf ga, ik met slapende voetgangers en fietsers te maken krijg en verkeersdeelnemers die vanuit een parkeervak nadat ik linksaf ben geslagen ineens gaan rijden.

Nog voordat ik iets zie of hoor, ben ik al bij het instappen op zoek naar wat ik straks denk te moeten gaan zien en horen. Iedereen kent wel het experiment bij de proefles. Je staat 5 seconden naar de lesauto te staren en dan roep ik: Mij aankijken en vraag ik naar het kenteken van de auto. JOAHHH, doar hej ik nie op gelet. Maar als je van tevoren met die vraag in je hoofd rondliep, had je die vraag kunnen beantwoorden.

Verwacht het onverwachte.

In de linker buitenspiegel zag ik scooters. Ik dacht het, jij zei het.

Dit ga je toch niet menen:

In de linker buitenspiegel zie ik op twee scooters vier hele stoere knulletjes. Die dachten even het voorrangvoertuig links langs het muurtje in te halen. Dat gaat niet gebeuren. Ik ging 5 centimeter van het muurtje verwijderd rijden. Jullie gaan mijn linker buitenspiegel niet vernielen. En als jullie denken rechts te passeren, ga ik dit ook beletten. Dit noem ik: "De schijt aan alles jeugd." Nu geef ik je op een briefje dat jij onderweg dingen gaat meemaken die je echt niet verwacht. En dan hoor ik je onschuldig roepen: Ja, maar Ingrid. Dat mag toch helemaal niet. Inderdaad dat mag niet. Verwacht het onverwachte.

DOEDE GE UT STRAKKE OK ZO??? Dan hedde ge oe ogen nie in oe tes.

Niet gezien is geen excuus. Je had het moeten zien!!!

Op tijd het juiste opmerken en er vervolgens iets mee weten te doen is misschien wel 80% van de hele rijopleiding.

Mijn ervaring is dat niemand bij een examen wordt afgerekend op de bediening en beheersing van het voertuig. Als leerlingen niet slagen, rekent de examiner de kandidaat af op kijkgedrag en kijkstructuur. Verkeersborden missen. Naar het ene kijken, terwijl het andere ook aandacht behoeft. Kijken met de rem (Alles moet op het allerlaatste moment. Moet jij een motorkap in je kont????) Jee wat val jij op in het verkeer. Kijken met het gaspedaal. Traag, traag. In die tijd ben ik 3 netflixfilms verder. Jij maakt nu een begrafenisstoet. Zo lok je agressie uit.

Script 10

Waarneming: Relatie voertuigbeheersing/ zien

Script 19

Waarneming: Moment waarop waarneming begint

Script 20

Waarneming: Rollend houden bij minirotondes

Script 22

Waarneming: Relatie waarneming volgafstand/snelheid

Script 25

Waarneming: De taal van de weg

Script 26

Waarneming: licht/donker/ coulisse effect/ afdekgevaar/
polderblindheid

Script 34

Waarneming: verdeling van aandacht

Script 62

Waarneming: Risicoperceptie